

Johanneksen evankeliumin selitys 31
Joh. 9:13-41

Fariseukset kuulustelevat parantunutta

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä siihen, että Jeesus paransi syntymästään saakka sokean miehen. Miehen naapurit alkoivat ihmetellä tapausta, kun näkivät tämän aiemmin umpisokean kerjäläisen kävelevän kadulla yhtä hyvänäköisenä kuin kuka hyvänsä. Kun mieheltä kysyttiin, että kuinka hän oli saanut näkönsä, hän osasi vastata vain:

Se mies, jonka nimi on Jeesus, teki tahnaa, siveli sitä silmiini ja sanoi: 'Mene Siloan altaalle ja peseydy.' Minä menin ja peseydyin, ja silloin sain näköni." "Missä se mies on?" he kysyivät häneltä, mutta hän vastasi: "En tiedä." (Joh. 9:11-12)

Uskonnollinen poliisi kiinnostuu

Tapaus alkoi saada laajaa huomiota. Kansan johtomiehet kiinnostuivat:

Mies, joka oli ollut sokea, vietiin fariseusten luo. Oli sapatti, kun Jeesus teki tahnan ja avasi miehen silmät. Myös fariseukset kysyivät mieheltä, kuinka hän oli saanut näkönsä, ja mies kertoi: "Hän pani tahnaa silmilleni, sitten kävin pesulla, ja nyt minä näen." Silloin jotkut fariseuksista sanoivat: "Ei hän voi olla Jumalan mies, koska hän ei noudata sapattikäskyä." (Joh. 9:13-16)

Jutun idea on siinä, että sapattina ei fariseusten tulkinnan mukaan saanut tehdä mitään työtä. Jopa savimönjän tekeminen ja sen sively silmiin oli sapattina kielletty.

Evankeliumien mukaan Jeesus joutui fariseusten kanssa ristiriitoihin alunperin juuri siksi, että hän ei noudattanut heidän tulkintaansa sapatin totaalista työntekokiellosta. Markuksen evankeliumissa kerrotaan näin:

Jeesus meni taas synagogaan. Siellä oli mies, jonka käsi oli surkastunut. Fariseukset pitivät silmällä, parantaisiko Jeesus miehen sapattina, sillä he tahtoivat nostaa syytteen häntä vastaan. Jeesus sanoi miehelle, jonka käsi oli surkastunut: "Astu esiin", ja kysyi sitten fariseuksilta: "Kumpi on sapattina luvallista, tehdä hyvää vai tehdä paha, pelastaa ihmishenki vai tappaa ihminen?" He eivät vastanneet mitään. Jeesus loi heihin vihaisen katseen; hän oli murheissaan heidän sydämensä kovuudesta. Hän sanoi miehelle: "Ojenna kätesi." Mies ojensi kätensä, ja se tuli ennalleen. Mutta fariseukset menivät ulos ja ryhtyivät heti Herodeksen kannattajien kanssa suunnittelemaan, miten saisivat Jeesuksen raivatuksi pois tieltä. (Mark. 3:1-6)

Jeesus kyllä arvosti sitä, että Jumala oli antanut sapatin lepopäiväksi. Mutta hän vastusti sitä, että sapatin levosta oli tehty ihmisiä orjuuttava taakka. Hänen mottonsa oli:

"Sapatti on ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten. Niinpä Ihmisen Poika on myös sapatin herra." (Mark. 2:27-28)

Jeesuksen parantamistoiminta sapattina kertoi siis toisaalta siitä, että hän ei piitannut tulkinnasta, joka meni Jumalan alkuperäisen tahdon, ihmisen auttamisen edelle. Toisaalta hän suhtautui sapattisäännöksiin vapaamielisesti siksi, että hän väitti olevansa jumalallinen ”Ihmisen Poika”, ja sellaisena myös sapatin herra, sen pikkumaisten sääntöjen yläpuolella.

Tähän fariseukset kiinnittivät huomiota. Ei Jeesus voi olla oikea Jumalan mies, jos hän ei noudata sapattikäskyä. Hän korottaa itsensä jumalalliseen asemaan, ja se on väärin.

Profeetta vai huijari?

Toiset taas sanoivat: "Voisiko syntinen ihminen tehdä sellaisia ihmeitä?" Tästä syntyi kiistaa, ja siksi he kysyivät taas sokealta: "Mitä mieltä sinä itse olet hänestä? Sinunhan silmäsi hän avasi." Mies vastasi: "Hän on profeetta." (Joh. 9:16-17)

Aiemmin tuo sokeana syntynyt ei ollut osannut sanoa parantajastaan mitään muuta kuin ”se mies, jota sanotaan Jeesukseksi”. Ilmeisesti hän ei ollut muodostanut Jeesuksesta juuri mitään käsitystä. Mutta vähitellen hän alkaa saada käsitystä. Aluksi: ”Hän on profeetta”.

Mutta juutalaiset eivät siihen tyytyneet. Asian oli oltava jokin muu selitys:

Juutalaiset eivät uskoneet, että mies oli ollut sokea ja saanut näkönsä, ennen kuin kutsuivat hänen vanhempansa paikalle. He kysyivät vanhemmilta: "Onko tämä teidän poikanne? Väitättekö te hänen syntyneen sokeana? Kuinka sitten on mahdollista, että hän nyt näkee?" Vanhemmat vastasivat: "Hän on meidän poikamme, ja hän on syntynyt sokeana, sen me tiedämme. Mutta sitä emme tiedä, kuinka hän nyt voi nähdä, emmekä sitä, kuka hänen silmänsä on avannut. Kysykää häneltä itseltään, hän on täysi-ikäinen ja voi vastata itse." (Joh. 9:18-21)

Vanhemmat totesivat, että kyseinen mies oli heidän sokeana syntynyt poikansa. Mutta he eivät ryhtyneet kertomaan siitä, miten tuo poika saattoi nyt nähdä. Syy heidän vaitonaisuuteensa oli tässä:

He sanoivat näin, koska pelkäsivät juutalaisia. Juutalaiset olivat näet jo päättäneet erottaa synagogasta jokaisen, joka tunnustaisi Jeesuksen Messiaaksi. Tästä syystä vanhemmat sanoivat: "Hän on täysi-ikäinen, kysykää häneltä." (Joh. 9:22-23)

Hankala jae

Tämä on hieman hankala jae. Raamatuntutkimuksen valtauoman mukaan juutalaiset eivät vielä Jeesuksen eläessä eikä myöskään moneen vuoteen hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa jälkeen erottaneet juutalaiskristittyjä synagoogasta, ei ainakaan mitenkään järjestelmällisesti. Messiaaniset, Jeesukseen uskovat juutalaiset olivat eräs ryhmittymä juutalaisen synagoogayhteisön sisällä. Vasta paljon myöhemmin heidät heitettiin synagoogasta ulos.

Miksi tässä sitten sanotaan, että juutalaiset olivat jo tuossa vaiheessa ”päättäneet erottaa synagogasta jokaisen, joka tunnustaisi Jeesuksen Messiaaksi”?

Syynä voi olla se, että tuo tekstin kohta on sen kirjoitusajankohtana syntynyt ajatus, joka heijasti sen ajan tapahtumat Jeesuksen aikaan, vaikka välissä oli useita vuosikymmeniä. Tai joittenkin kommentaarien mukaan kyse oli paikallisesta tavasta, joka ei ollut vielä levinnyt laajemmalle ja josta sitten luovuttiin.

Tiukkaa sanailua

Mies, joka oli ollut sokea, kutsuttiin nyt uudestaan kuultavaksi. Fariseukset sanoivat hänelle: "Anna kunnia Jumalalle! Me tiedämme, että se mies on syntinen." Mies vastasi: "Onko hän syntinen, sitä en tiedä. Mutta sen tiedän, että minä, joka olin sokea, nyt näen." (Joh. 9:24-25)

Jokseensakin järkyttävä kohta! Virallisen uskonnon edustajat syyttävät pientä ihmistä, joka kuitenkin ei puhu mistään muusta kuin kokemastaan tosiasiaista. Ei hän osaa teologiaa niin paljoa, että osaisi sanoa, onko hänen parantajansa syntinen vaiko ei. Hän tietää vain sen, että nyt hän näkee, vaikka ennen oli sokea.

He kyselivät: "Mitä hän sinulle teki? Millä tavoin hän avasi silmäsi?" Mies vastasi: "Johan minä sen teille sanoin, te vain ette kuunnelleet. Miksi te taas tahdotte sen kuulla? Tekeekö teidänkin mieli hänen opetuslapsikseen?" (Joh. 9:26-27)

Hyvin sanottu!

He vastasivat hänelle pilkallisesti: "Sinä hänen opetuslapsensa olet, me olemme Mooseksen opetuslapsia. Me tiedämme, että Jumala puhui Moosekselle, mutta mistä tuo mies on peräisin, sitä emme tiedä." (Joh. 9:28-29)

Fariseusten sanoissa on pilkkaa, mutta he ovat joutuneet selvästi puolustuskannalle. Se käy vielä selveemmäksi, kun näkönsä Jeesukselta saanut mies lataa seuraavan täyslaidallisen heidän omahyväiseen uskuntoonsa:

"Merkillistä", mies vastasi, "että te ette tiedä, mistä hän on ja kuitenkin hän on antanut minulle näköni. Kaikkihan me tiedämme, että Jumala ei kuuntele syntisiä, mutta sellaista hän kuulee, joka kunnioittaa häntä ja elää hänen tahtonsa mukaisesti. Ikipäivänä ei ole kuultu, että joku olisi avannut sokeana syntyneen silmät. Jos hän ei olisi Jumalan mies, hän ei olisi pystynyt sellaiseen." (Joh. 9:30-33)

Tähän fariseukset eivät kyenneet enää vastaamaan millään järkevällä tavalla. Ja kun ihminen on väittelyssä tuossa tilanteessa, hän toimii jotenkin näin:

Silloin fariseukset sanoivat: "Sinä olet syntymästäsi syntinen, syntiä täynnä koko mies - ja sinä rupeat opettamaan meitä!" He ajoivat miehen ulos. (Joh. 9:34)

Ulos ajettu?

"He ajoivat miehen ulos". Onneksi on olemassa eräs, joka ei aja ketään ulos. Hän on se mies, jota kutsutaan Jeesukseksi. Hän sanoo näin:

"Kaikki ne, jotka Isä minulle antaa, tulevat minun luokseni, ja sitä, joka luokseni tulee, minä en aja pois." (Joh. 6:37)

Tämän sai kokea tuo sokeana syntynyt, mutta nyt näkönsä saanut mies. Tämän saman ovat saaneet kokea lukemattomat hänen jälkeensä. Jeesuksen luokse saa tulla syntisenä. Toiset ihmiset voivat ajaa syntisen ulos. Mutta Jeesus ei aja ulos ketään, joka tulee hänen luokseen. Hän avaa jokaiselle, joka kolkuttaa hänen ovellaan.

Uskotko sinä Ihmisen Poikaan?

Jeesus sai kuulla, että mies oli ajettu ulos, ja tavatessaan tämän hän kysyi: "Uskotko Ihmisen Poikaan?" (Joh. 9:35)

"Ihmisen Poika" oli salanimi, jota Jeesus käytti itsestään. Hän oli ottanut sen Vanhan testamentin profeetta Danielin kirjasta. Siellä puhutaan salaperäisestä Messias-hahmosta, Ihmisen Pojasta.

Minä näin yöllisessä näyssä, ja katso, taivaan pilvissä tuli Ihmisen Pojan kaltainen; ja hän saapui Vanhaikäisen tykö, ja hänet saatettiin tämän eteen. Ja hänelle annettiin valta, kunnia ja valtakunta, ja kaikki kansat, kansakunnat ja kielet palvelivat häntä. Hänen valtansa on iankaikkinen valta, joka ei lakkaa, ja hänen valtakuntansa on valtakunta, joka ei häviä (Dan. 7:13-14)

En tiedä, tunsiko tuo näkönsä saanut mies ennustuksen Ihmisen Pojasta. Ehkä tunsikin ja tiesi, että sillä tarkoitettaisiin lopun aikoina ilmestyvää Messiaasta, joka laittaisi asiat kohdalleen. Tähän viittaa hänen seuraava kysymyksensä:

"Herra, kuka hän on?" mies kysyi. "Sano, jotta voisin uskoa." (Joh. 9:36)

Näkönsä saanut mies alkoi ymmärtää, että hänen kokemansa ihme oli jotain valtavaa, että sillä olisi suunnattomat mittasuhteet. Mutta hän ei tiennyt, kuka tämä Ihmisen Poika olisi.

Jeesus sanoi: "Sinä olet nähnyt hänet. Hän on tässä ja puhuu kanssasi." "Minä uskon, Herra", mies sanoi ja lankesi maahan hänen eteensä. (Joh. 9:37-38)

Tämä on minusta eräs vaikuttavimpia kohtia Raamatussa. Jeesus on niin inhimillinen ja hänen jumaluutensa on niin syvälle kätkeytynyt hänen tavallisuutensa alle, että edes valtavan parantumisihmeen kokenut ihminen ei tunnista häntä, vaan kysyy: "Kuka hän on".

Mutta sitten kun Jeesus sanoo sanansa: "Sinä olet nähnyt hänet. Hän on tässä ja puhuu kanssasi", silloin nuo *Jeesuksen sanat* avaavat miehen hengellisen näkökyvyn ja suomukset putoavat hänen silmiltään.

Ja kun se tapahtuu, ihminen ei voi muuta kuin langeta Jeesuksen jalkojen juureen. Hän tunnistaa hänessä Luojansa, valon, joka antaa ymmärryksen, Logoksen, joka on tehnyt hänet.

Tapauksen opetus

Sokeana syntynyt ja näkönsä saanut mies on esimerkkitapaus myös siitä, kuinka ihminen oppii tuntemaan Jeesusta yhä syvemmin. Alussa hän ei tiedä Jeesuksesta mitään muuta kuin hänen nimensä. Hän tunnustaa tietämättömyytensä nöyrästi. Sen seurauksena hän saa enemmän tietoa Jeesuksesta. Ensin: "Hän on profeetta." Lopulta hänelle avautuu se, että Jeesus on Jumalan lähettämä Messias, Ihmisen Poika.

Jeesus sanoi: "Minä olen tullut tähän maailmaan pannakseni toimeen tuomion: sokeat saavat näkönsä ja näkevästä tulee sokeita." (Joh. 9:39)

Jeesuksessa sokeat saavat näkönsä siinä mielessä, että Jumalasta täysin vieraantunut ihminen löytää hänessä hengellisen näkökyvyn, jolla Jumala voidaan tuntea. Siihen ei tarvita omaa viisautta tai omaa henkisyttä tai hengellisyyttä yhtään tippaa; ei sen enempää kuin mitä syntymästään saakka sokealla on kykyä nähdä. Kaiken tekee Jumalan maailmaan lähettämä Jeesus.

Mutta samalla Jeesus saa aikaan sen, että "näkevästä tulee sokeita". Tämä tapahtuu seuraavalla tavalla: Ihminen joka kuvittelee kykenevänsä oikeaan jumalasuhteeseen oman itsensä ja oman eettisyytensä varassa, se meneekin kohtalokkaasti harhaan. Miksi? No siksi, että hän ei tarvitse Jeesusta. Hän ei tarvitse häntä, joka on ainoa lääke kaikkia ihmisiä vaivaavaan Jumalasta vieraantumiseen. Sellainen ihminen kuvittelee olevansa henkisesti ja hengellisesti näkökykyinen, ja siksi hän hylkää ainoan parannuskeinon, Jumalan lähettämän Vapahtajan.

Muutamit fariseukset, jotka olivat siinä lähellä, kysyivät tämän kuullessaan: "Et kai tarkoita, että mekin olemme sokeita?" Jeesus vastasi: "Jos olisitte sokeita, teitä ei syytettäisi synnistä, mutta te väitätte näkevänne, ja sen tähden synti pysyy teissä." (Joh. 9:39-41)

Joten: älä ole fariseus. Älä yritä pärjätä uskonnollisessa elämässä ilman Jeesusta ja hänen tuomaansa armoa. Käy mieluummin sokeana syntyneen asemaan. Hän ei osannut itse mitään, ei aluksi edes tiennyt Jeesuksesta muuta kuin hänen nimensä. Ei sinunkaan tarvitse enempää osata. Jää hänen varaansa. Silloin tuo ”mies, jota kutsutaan Jeesukseksi” vie sinut Jumalan luo.